

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 853/2021
10.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић, др Илије Зиндовића, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ког заступа пуномоћник Душан Марковић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, ког заступају пуномоћници Никола Д. Јанковић и Душан И. Марковић, адвокати из ..., ради исплате увећане зараде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3972/20 од 22.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 10.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца.

II ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 762/2019 од 02.11.2020. године и пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3972/20 од 22.01.2021. године и **ПРЕСУЂУЈЕ:**

УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиоца па се обавезује тужени да тужиоцу на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада исплати:

-износ од 5.359,61 динар са законском затезном каматом почев од 14.07.2016. године па до исплате;

-износ од 2.965,53 динара са законском затезном каматом почев од 11.08.2016. године па до исплате;

-износ од 6.155,91 динар са законском затезном каматом почев од 15.09.2016. године па до исплате;

-износ од 5.380,11 динара са законском затезном каматом почев од 13.10.2016. године па до исплате;

-износ од 5.135,55 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2016. године па до исплате;

-износ од 2.487,78 динара са законском затезном каматом почев од 15.12.2016. године па до исплате;

-износ од 2.794,13 динара са законском затезном каматом почев од 12.01.2017. године па до исплате;

-износ од 5.547,47 динара са законском затезном каматом почев од 14.02.2017. године па до исплате;

-износ од 5.310,06 динара са законском затезном каматом почев од 14.03.2017. године па до исплате;

-износ од 5.328,10 динара са законском затезном каматом почев од 11.05.2017. године па до исплате;

-износ од 5.680,37 динара са законском затезном каматом почев од 15.06.2017. године па до исплате;

-износ од 5.584,37 динара са законском затезном каматом почев од 13.07.2017. године па до исплате;

-износ од 3.231,21 динар са законском затезном каматом почев од 12.10.2017. године па до исплате;

-износ од 5.791,48 динара са законском затезном каматом почев од 14.11.2017. године па до исплате;

-износ од 5.530,19 динара са законском затезном каматом почев од 14.12.2017. године па до исплате;

-износ од 5.315,51 динар са законском затезном каматом почев од 11.01.2018. године па до исплате;

-износ од 5.883,20 динара са законском затезном каматом почев од 13.02.2018. године па до исплате;

-износ од 5.239,64 динара са законском затезном каматом почев од 13.03.2018. године па до исплате;

-износ од 5.317,22 динара са законском затезном каматом почев од 12.04.2018. године па до исплате;

-износ од 5.535,41 динар са законском затезном каматом почев од 15.05.2018. године па до исплате;

-износ од 6.067,51 динар са законском затезном каматом почев од 14.06.2018. године па до исплате;

-износ од 1.844,84 динара са законском затезном каматом почев од 12.07.2018. године па до исплате;

-износ од 5.808,37 динара са законском затезном каматом почев од 14.08.2018. године па до исплате;

-износ од 6.282,76 динара са законском затезном каматом почев од 13.09.2018. године па до исплате;

-износ од 5.371,40 динара са законском затезном каматом почев од 11.10.2018. године па до исплате;

-износ од 5.671,89 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2018. године па до исплате;

-износ од 5.683,32 динара са законском затезном каматом почев од 13.12.2018. године па до исплате;

-износ од 761,41 динар са законском затезном каматом почев од 15.01.2019. године па до исплате;

-износ од 5.760,64 динара са законском затезном каматом почев од 14.02.2019. године па до исплате;

-износ од 5.206,84 динара са законском затезном каматом почев од 14.10.2019. године па до исплате;

-износ од 6.543,31 динар са законском затезном каматом почев од 11.04.2019. године па до исплате;

-износ од 6.061,71 динар са законском затезном каматом почев од 14.05.2019. године па до исплате;

-износ од 6.014,27 динара са законском затезном каматом почев од 13.06.2019. године па до исплате;

-износ од 1.215,68 динара са законском затезном каматом почев од 11.07.2019. године па до исплате;
-износ од 6.719,81 динар са законском затезном каматом почев од 15.08.2019. године па до исплате;
-износ од 6.292,50 динара са законском затезном каматом почев од 12.09.2019. године па до исплате;
-износ од 6.085,73 динара са законском затезном каматом почев од 15.10.2019. године па до исплате;
-износ од 1.621,22 динара са законском затезном каматом почев од 14.11.2019. године па до исплате;
-износ од 6.088,66 динара са законском затезном каматом почев од 12.12.2019. године па до исплате;
-износ од 6.065,52 динара са законском затезном каматом почев од 14.01.2020. године па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде,

као и да за тужиоца на ове износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове првостепеног и другостепеног поступка у износу од 71.700,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 762/2019 од 02.11.2020. године одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада исплати појединачно одређене износе као у овом ставу изреке, као и да за тужиоца на ове износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање и накнади трошкове парничног поступка. У ставу другом обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3972/20 од 22.01.2021. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 762/19 од 02.11.2020. године. Одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Ценећи испуњеност услова за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној, Врховни касациони суд је утврдио да се одлукама нижестепених судова одступа од правног схватања Врховног касационог суда израженог у ревизијским одлукама, донетим у истој чињеничноправној ситуацији.

Услед наведеног, а ради уједначавања судске праксе, Врховни касациони суд је дозволио одлучивање о посебној ревизији туженог.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу првом изреке, применом одредбе чл. 404 ст. 2 Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану другостепену пресуду, у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код туженог на неодређено време. У утуженом периоду обављао је рад тако што је сваки други дан обављао рад у времену од 07,00 до 19,00 часова, односно сваки други дан је радио по 12 часова. Организација рада је била таква да тужилац мења другог запосленог на истом радном месту сваког другог дана, с тим што један дан ради од 07,00 до 19,00 часова, а други дан му је пауза и тако се циклус редовно понавља.

По налажењу првостепеног и другостепеног суда, описани начин рада не квалификује се као сменски рад јер је тужилац обављао рад у једној смени, односно није мењао смене, па тужиоцу за такав рад не припада увећање зараде у прописаној висини од 8,9%.

Врховни касациони суд је становишта да су нижестепени судови на утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право приликом квалификације начина рада тужиоца и следствено томе његовог права на увећану зараду.

Одредбом члана 108. став 1. Закона о раду прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, између осталог за прековремени рад (тачка 3), док у складу са ставом 3. истог члана општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду. Одредбом члана 7. став 2. тачка 2. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Службени гласник РС“, бр. 15/15) прописано је да послодавац доноси одлуку о распореду, почетку и завршетку радног времена, полазећи од следећег: на радним местима где процес рада траје непрекидно, рад се организује у сменама, при чему се под сменским радом подразумева рад у две (по 12 сати) или више смена (по 6 или 8 сати) у току радног дана када на истим средствима за рад раде наизменично најмање два запослена, или две групе запослених, при чему измена смена може бити континуирана или са прекидима током одређеног периода, дана или недеље. Одредба члана 38. став 1. тачка 4. Колективног уговора предвиђа да се основна зарада запосленог увећава за рад у сменама за 8,9%.

Неспорна је чињеница да тужиоцу у утуженом периоду није вршено увећање зараде за сменски рад. Сходно Директиви Европске уније 2003/88 ЕС сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући и образац ротирања, који

може бити непрекидан или без прекида, изискујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода дању или ноћу, а турнус се у свом језичком тумачењу изједначава са сменским радом. Врховни касациони суд је становишта да означени режим рада по временском редоследу 12 (рад) -24 (одмор) – 12 (рад), који се у стварности континуирано обавља из дана у дан, из месеца у месец, из године у годину има карактер сменског рада. Такав режим рада код ког се запослени смењују на истом послу по напред утврђеном редоследу квалификује се као сменски рад, без обзира што се не ради у сменама, како се то наводи у побијаној другостепеној пресуди. У конкретном случају постојао је континуитет оваквог режима рада, а сменски рад је признат у општем акту тужене као основ за увећање зараде запослених и то у прописаној висини од 8,9%, па тужиоцу основано следује увећање зараде за сменски рад.

Како је на чињенично стање погрешно примењено материјално право, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку преиначио првостепену и другостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужиоцу су досуђени опредељени трошкови првостепеног и другостепеног поступка у складу са приуложеним трошковницима тужиоца. Тужиоцу припадају трошкови за састав тужбе у износу од 6.000,00 динара, за састав једног образложеног поднеска у износу од 6.000,00 динара, за заступање путем пуномоћника адвоката на два одржана рочишта у износу од 15.000,00 динара, за приступ на два одложена рочишта у износу од 9.000,00 динара, трошкови вештачења у износу од 6.000,00 динара, за таксу на тужбу у износу од 3.900,00 динара и за таксу на првостепену пресуду у износу од 13.800,00 динара, укупно 59.700,00 динара. Тужиоцу припадају и трошкови другостепеног поступка за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара.

Тужиоцу су досуђени опредељени трошкови ревизијског поступка, на основу одредби члана 153. и 154. Закона о парничном поступку. Тужиоцу су досуђени трошкови састава ревизије у износу од 12.000,00 динара, у складу са Адвокатском тарифом. Тужиоцу нису досуђени трошкови такси на ревизију и одлуку по ревизији јер у погледу наведених трошкова тужилац није поставио опредељен захтев у складу са одредбом чл. 163 ст. 1 Закона о парничном поступку.

У складу са изнетим, одлучено је као у ставу трећем изреке, применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић